

MSB 372

MORE SEED AND BREAD

KORTE BIJBELSE BOODSCHAPPEN VAN

THE WORD OF TRUTH MINISTRY

oprichter: Otis Q. Sellers

Weg van zijn voorvaderen

door Nathan C. Johnson

De apostel Paulus deed in II Timotheüs 1:3 een belangrijke uitspraak die de toon zet voor zijn gehele laatste brief. Dit vers wordt echter vaak door vertalers herschreven om te verdoezelen wat Paulus werkelijk bedoelde. Dit vers luidt: "Ik breng dank aan God, die ik, evenals mijn voorouders, met een rein geweten dien, dat ik u onophoudelijk mag gedenken in mijn gebeden, nacht en dag." (Dit is een min of meer creatieve herschrijving van het vers.) In het Grieks luidt het: "charin echō tō theō hō latreuō apo progonōn en kithara suneidēsei", oftewel: **"Dank heb (ik) aan de God die (ik) dien, van mijn voorvaderen dat deden, in zuiver geweten."**¹ Het woord apo betekent 'van' en duidt op een beweging weg van of op scheiding. Het is niet hetzelfde als het woord hōs dat de vertalers van de NBG verderop in het vers hebben weergegeven, noch staat hier het woord kathōs, dat 'net zoals' of 'overeenkomstig' betekent. Als Paulus had willen zeggen dat hij God diende net zoals zijn voorvaderen dat hebben gedaan, had hij het woord kathōs kunnen gebruiken en dan zou de betekenis duidelijk zijn geweest. Zo hebben de meeste vertalers de tekst weergegeven, waardoor het klinkt alsof Paulus heeft gezegd dat hij God diende op een manier die een ononderbroken lijn vormde die terugging tot zijn voorvaderen. Toch gebruikte hij het woord kathōs niet, noch enig ander woord dat voortzetting aangeeft. In plaats daarvan gebruikte hij het woord apo, een woord dat scheiding aangeeft. Otis Q. Sellers vertaalde dit als volgt: **"die ik, weg van mijn voorvaderen, met een zuiver geweten dien"**, en deze vertaling valt nauwelijks te verbeteren. Paulus bedoelde niet dat hij iets deed precies zoals zijn

¹ Citaten zijn, tenzij anders vermeld, uit de vertaling van het NBG 1951.

voorvaders dat deden, maar veeleer dat hij dezelfde God diende als zijn voorvaders, zij het op een geheel andere manier, maar wel met een zuiver geweten.

De reden waarom Paulus God op een andere manier kon dienen dan zijn voorvaders deden – en dat nog steeds met een zuiver geweten – is natuurlijk de enige reden waarom iemand dat überhaupt zou kunnen doen: omdat God zelf hem had geopenbaard dat hij dat moest doen. Maar dan rijst een belangrijke vraag: wanneer heeft God hem dit opgedragen? De meesten zouden automatisch wijzen op de bekering van Paulus als het moment waarop zijn dienst zo radicaal veranderde, maar een zorgvuldige bestudering van het gedrag van Paulus, zowel vóór als na de cruciale scheidslijn der bedelingen van Handelingen 28:28, onthult een andere realiteit.

Hoewel de leer van Paulus in het boek Handelingen zijn geloof in Jezus Christus weerspiegelde, hield dat geloof volledig verband met het profetische plan dat God al lang daarvoor in het Oude Testament had geopenbaard. Paulus verklaart in Handelingen 26:22 voor koning Agrippa en Festus: **“ik sta dus hier voor klein en groot, zonder iets anders te zeggen dan wat de profeten en Mozes gesproken hebben, dat geschieden zou.”** Deze dingen vatte hij vervolgens als volgt samen: **“dat de Christus zou lijden, en dat Hij als eerste uit de opstanding der doden het licht zou aankondigen en aan het volk en aan de heidenen.”** (Hand.26:23). Paulus stelde dat zijn leer, hoewel deze de realiteit omvat dat Jezus de Christus is, in een ononderbroken lijn aansloot bij wat zijn voorouders in het Oude Testament hadden onderwezen.

In Efeziërs 3 spreekt Paulus echter over heel andere waarheden. Hij zei (in de *Resultant Version* van de heer O. Q. Sellers): **“³ Want door openbaring is het geheim aan mij bekendgemaakt, zoals ik in het kort eerder heb geschreven, ⁴ waardoor jullie, lezende, in staat zijn mijn inzicht in het geheimen van Christus te begrijpen, ⁵ welk geheim in andere generaties niet is bekendgemaakt aan de zonen der mensen, zoals het nu is geopenbaard aan Zijn heilige apostelen en profeten.”** Na Handelingen 28:28 zei Paulus dingen die niet in een ononderbroken lijn terug te voeren zijn op het onderwijs van Mozes en de profeten. Zijn nieuwe leringen waren voorheen een geheim, maar hij maakt ze nu bekend. Ze hebben betrekking op de bedeling der genade Gods (Efeziërs 3:2, St.Vert.), waarbij alle volken nu verenigd en gelijkwaardig zijn (Efeziërs 3:6), en Gods grote rijkdom onnaspeurlijk wordt (Efeziërs 3:8).

Hoewel Paulus zich fel verzette tegen het toevoegen van de besnijdenis als voorwaarde voor verlossing, was hij voorstander van besnijdenis en het naleven van de wet voor de Joden die als wetgetrouwen tot Christus kwamen. Aangezien de vader van Timotheüs had nagelaten hem te besnijden, besneed Paulus Timotheüs zelf (Hand.16:3). In Handelingen 21 deed Paulus bepaalde dingen om zijn tegenstanders te bewijzen dat hij zelf een ordelijk leven leidde en de wet naleefde (Hand.21:24). Dit hield niet alleen in dat hij zelf een gelofte uit het Oude Testament nakwam, maar ook dat hij alle offers betaalde zodat vier andere mannen hetzelfde konden doen (Hand.21:23). In I Corinthiërs 7:18 legde hij zijn beleid uit de Handelingenperiode uit: **“Is iemand als besnedene geroepen, hij late het niet verhelpen; is iemand als onbesnedene geroepen, hij late zich niet besnijden.”** Wanneer we ons realiseren dat de besnijdenis het inwijdingsritueel was om de hele wet na te leven, kunnen we concluderen dat Paulus zei dat zij die de wet hielden en in Christus geloofden, niet moesten ophouden de wet na te leven, en dat degenen die niet naar de wet leefden voordat ze in Christus geloofden, niet moesten beginnen met het naleven van de wet.

Maar dit beleid stond in schril contrast met de leer van Paulus na Handelingen 28:28. In Filippiëzen 3:2-3 (de *Resultant Version*) waarschuwde hij de Filippiëzen: **“Pas op voor de buitenstaanders, pas op voor de slechte arbeiders, pas op voor de verminkers. Want wij zijn de besnijdenis, die God in de geest aanbidden, die roemen in Christus Jezus, en die geen vertrouwen hebben in het vlees.”** De ‘verminking’ lijkt een belediging van de heidenen tegen de Joden te zijn geweest vanwege hun besnijdenis. Paulus was begonnen deze belediging toe te passen op die Joden die nog steeds probeerden de wet na te leven, zoals hij enkele jaren eerder zelf ook had gedaan. Hij zei dat de ware besnijdenis nu bestond uit hen die geen vertrouwen stelden in het vlees, in de besnijdenis of in het naleven van de wet. Paulus’ gedrag en dienst stonden niet langer in een ononderbroken lijn met wat zijn

voorvaders hadden gedaan. In overeenstemming met zijn nieuwe openbaringen van God leerde hij dat ware dienst aan God plaatsvond los van alle vleeselijke rituelen die verband hielden met het naleven van de wet.

De meeste uitleggers zien in II Timotheüs niets anders dan een man die weer in de gevangenis in Rome zit en een proces en executie door keizer Nero tegemoet gaat. Welke andere vervolging zou Paulus immers hebben ondergaan, zo redeneren zij. Maar zodra we begrijpen dat Paulus' dienst aan God na Handelingen 28:28 anders was geworden, los stond en afweek van de manier waarop zijn voorouders God hadden gediend, kunnen we een ander perspectief ontwikkelen op de beproevingen van Paulus in II Timotheüs. Neem bijvoorbeeld de woorden van Paulus in II Timotheüs 1:15, **"Dit weet jij, dat allen in Asia zich van mij hebben afgekeerd, onder anderen Fygelus en Hermogenes."** De meesten zien in deze verandering alleen dat de gelovigen in Asia vreesden door Rome vervolgd te worden als ze voor Paulus zouden opkomen, en dat ze zich daarom van hem afkeerden. Maar als dit Joden waren die niet meegingen in de radicale veranderingen die God teweegbracht in Paulus' dienst voor Hem na Handelingen 28:28, dan zouden ze zich wellicht van Paulus hebben afgekeerd omdat zijn huidige dienst aan God afweek van die van zijn voorouders.

We kunnen de woorden van Paulus in II Timotheüs 2:2 in een geheel nieuw licht zien, nu we beseffen dat hij God was gaan dienen los van zijn voorvaders. **"En wat jij van mij gehoord hebt onder vele getuigen, vertrouw dat toe aan vertrouwde mensen, die bekwaam zullen zijn om ook anderen te onderrichten."** Toen Timotheüs deel uitmaakte van de gelovige gemeenschap van Israëlieten in de periode van de Handelingen, zal hij de waarheden die God hem had gegeven om te onderwijzen, hebben doorgegeven aan allen die Christus Jezus volgden. Aangezien velen van hen zich nu volgens II Timotheüs 1:15 van Paulus hadden afgekeerd, waren zij niet langer geïnteresseerd in het luisteren naar de leer van Timotheüs, de vertegenwoordiger van Paulus. Daarom moest Timotheüs op zoek gaan naar vertrouwde mensen met wie hij de waarheid kon delen.

In II Timotheüs 2:8-9 gebood Paulus aan Timotheüs: **"Gedenk, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, uit het geslacht van David, naar mijn evangelie, waarvoor ik kwaad lijd en zelfs boeien draag als een misdadiger. Maar het woord van God is niet geboeid."** Dit wordt doorgaans geïnterpreteerd alsof Paulus weer in de gevangenis in Rome zat, maar Rome wordt hier eigenlijk nooit genoemd. Gezien het feit dat Paulus God was gaan dienen weg van zijn voorvaders, en gezien de massale afkering van Paulus waarover hij sprak in II Timotheüs 1:15, is het dan niet veel waarschijnlijker dat Paulus als een misdadiger werd behandeld door zijn mede-gelovige Joden, die zijn nieuwe leer en bediening verwierpen?

Het feit dat Paulus destijds God diende, weg van zijn voorvaders, geeft extra gewicht en ontroering aan zijn grote uitspraak in II Timotheüs 2:15 (St.Vert.): **"Benaarstig u, om uzelfen Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der waarheid recht snijdt."** Na de grote verandering in Handelingen 28:28 werd het van groot belang om het woord der waarheid recht te snijden, waarbij onderscheid moest worden gemaakt tussen de dingen die waar waren vóór de verklaring van Handelingen 28:28 en de dingen die daarna waar waren. Toen de levenswijze van Gods volk eeuwenlang hetzelfde was, was een juiste onderscheiding niet zo belangrijk. Maar toen God verlangde dat elke gelovige Israëliet, net als Paulus, Hem zou dienen weg van hun voorvaders, moesten zij in staat zijn om een juist onderscheid te maken tussen Gods waarheid en geboden uit het verleden en die welke zojuist relevant waren geworden in de Bedeling der Genade.

Een ander gedeelte dat pas echt begrepen kan worden in het licht van Paulus' nieuwe dienst aan God, weg van zijn voorvaders, is II Timotheüs 2:20-21. **"Doch in een groot huis zijn niet alleen voorwerpen van goud en van zilver, maar ook van hout en van aardewerk, en wel deels met eervolle, deels met minder eervolle bestemming; indien iemand zich nu hiervan gereinigt heeft, zal hij een voorwerp zijn met eervolle bestemming, geheiligd, bruikbaar voor de eigenaar, voor iedere goede taak gereed."** Velen interpreteren dit gedeelte alsof er wordt gezegd dat men de vaten tot oneer moet verwijderen. Ze lijken nooit stil te staan bij hoe belangrijk de vaten tot oneer voor elk groot huis zijn. Wat

zou een huis moeten zonder vuilnisbakken, zonder een vat voor vette doeken, of zonder een toilet? Het zou waanzin zijn om al dergelijke vaten uit een huis te verwijderen. Maar als het grote huis dat God in de periode van de Handelingen had gebouwd, nu Gods waarheid en de nieuwe bediening van Paulus – die afwijkt van die van zijn voorvaders – had verworpen, kunnen we begrijpen dat Paulus bedoelde dat een man als Timotheüs zich helemaal uit het grote huis moest verwijderen. Door dat te doen, zou hij een vat tot eer zijn en gereed om door Christus gebruikt te worden.

Veel andere teksten in II Timotheüs zouden kunnen worden bekeken en geïnterpreteerd in het licht van Paulus' bediening na Handelingen 28:28. Maar denk ter afsluiting eens na over de woorden van Paulus in II Timotheüs 4:16, **“Bij mijn eerste verdediging heeft niemand mij bijgestaan, maar allen hebben mij in de steek gelaten - het worde hun niet toegerekend.”** In deze uitspraak zien de meesten alleen Paulus die voor het hof van Caesar staat om zichzelf te verdedigen. Maar als Paulus' dienst aan God afweek van die van zijn voorvaders, en veel van zijn vroegere vrienden en volgelingen hem daarom afwezen, dan zou Paulus' verdediging heel goed kunnen zijn gevoerd voor zijn medegelovigen die zijn nieuwe leer en dienst afwezen. Degenen die hem niet terzijde stonden, deden dat wellicht om dezelfde reden waarom iedereen in Asia zich van hem afkeerde: zij keurden zijn dienst af, die afweek van die van zijn voorvaders.

De scheidslijn in Handelingen 28:28 is cruciaal voor het begrijpen van het thema van II Timotheüs en de omstandigheden ten tijde van het schrijven ervan. Pas wanneer we ons realiseren dat Paulus' dienst aan God afweek van die van zijn voorvaders, kunnen we dit boek werkelijk begrijpen en op de juiste wijze interpreteren.

Gepubliceerd in juli 2026